Aº. 1843. Nº. 9.
WOENSDAG, 1 FEBRUARIJ.

SURINAAMSCHE COURANT.

PARAMARIBO.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, den 28 Januarij 1843.

Bij resolutien van den Gouverneur Generaal van heden, Nos. 122 en 123, is tot *Exploicteur bij het Geregtshof* alhier in plaats van wijle den Heer R. GOLLENSTEDE, benoemd de Heer T. M. SCHOTBORGH, en is tot *Ambtenaar van den Burgerlijken Stand*, tevens belast met het houden der Burger-registers, in plaats van laatstgemelden, gedesigneerd, de Heer A. WILDEBOER, 1e. Kommies ter Gouvernements Secretarij.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, den 28 Januarij 1843.

Van wege den Gouverneur Generaal, wordt hiermede bekend gemaakt, dat ten gevolge van het daaromtrent gedaan verzoek, *Brieven van Manumissie* zijn verleend geworden:

1. Aan de Slaven *Willem* en *Evert*; toebehoord hebbende aan JAN SCHIPPERS.
2. Aan den Slaaf *Carel*; toebehoord hebbende aan C. B. DE VEER.
3. Aan den Slavenjongen *Johannes*; toebehoord hebbende aan C. F. ZEEGERS.
4. Aan de Slavin *Doortje*; weleer toebehoord hebbende aan J. SCHEEK.

En

5. Aan den Slavenjongen *Carolus*; toebehoord hebbende aan N. VOLLENBEEK; — en dat gemelde gemanumitteerden voortaan zullen heeten:

1. WILLEM SCHIPPERS.
   EVERT SCHIPPERS.
2. CAROLUS MARTINUS METEREN.
3. JOHANNES FREDERIK EMICKE.
4. JOHANNA ARNOLDINA DOROTHEA VAN ZUFTEN; — En
5. THEODORUS LUDOVICUS BENESCIA.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

ADVERTENTIEN.

TRANSPORTEN.

(1372) Den 25sten Januarij 1843. C. B. HIEMCKE geb. HAWKES, aan Wm. GREVE, van het Erf en daaropstaande Gebouwen, aan de Voorstad *Zeelandia*, aan de groote Rijweg van *Combé*, O. W. La. A. No. 4 en N. W. La. A. No. 5.

Idem. DOORTJE van ROEPEL, aan M. BOLLERS, van het Huis en Erf, aan de *Hoogestraat*, N. W. La. E. No. 333 en O. W. La. D. No. 70.

Den 26sten. Mr. J. H. DE FRIDERICI, aan L. BIXBY, van het *halve* aandeel in het Huis en Erf, aan den *Waterkant*, O. W. La. A. No. 56 en N. W. La. A. No. 101.

Den 27sten. M. A. KEIJSER, Vendumeester, aan A. H. FRANKE, van het Erf, aan de *Drambrandersgracht*, O. W. La. D. No. 38 en N. W. La. E. No. 113.

Den 28sten. ALEX. SALOMONS, Vendumeester, aan N. G. VLIER, van de Koffij-Plantaadje *Sara Maria*, aan de rivier *beneden Saramacca*.

Idem. Dezelve, aan C. Ç. C. STOLTING, van het Huis en Erf, aan de *Steenbakkersgracht*, N. W. La. E. No. 84 en O. W. La. D. No. 622*a*.

Idem. Dezelve, aan F. L. ROLAND, van het Huis, staande op het vererfpacht Erf, aan de *Wagewegstraat*, O. W. La. D. No. 93 en N. W. La. B. No. 126.

Idem. Dezelve, aan H. W. van BECKER, van het *halve* aandeel in den Grond *de Goede Verwachting*, met eenige daaropstaande Gebouwen, aan het Kanaal van *Saramacca*.

Idem. Dezelve, aan R. TAYLOR, van het *halve* aandeel in het bloote Erf, aan de *Saramaccastraat*, grenzende van achteren aan de rivier *Suriname*, O. W. La. D. No. 498 en N. W. La. F. No. 9.

Idem. Dezelve, aan Wm. SCHIELDS, van het *halve* aandeel in het Erf, met de daaropstaande Gebouwen, aan de *Saramaccastraat*, N. W. La. F. No. 5 en O. W. La. D. No. 510.

Idem. Dezelve, aan C. C. PAULI, van het Huis en Erf, aan de Voorstad *Zeelandia*, in de *Sommelsdijkstraat*, O. W. La. A. No. 117 en N. W. La. A. No. 49.

Idem. Dezelve, aan G. SALOMON Jr., van het Huis en Erf, aan de *Watermolenstraat*, N. W. La. A. No. 300 en O. W. La. B. No. 23.

Paramaribo, den 28 Januarij 1843.

De Griffier van het Geregtshof te *Suriname*,
A. VAN MEERTEN.

(2628) Over *zes* weken, den dag en datum nader te bepalen, zullen fung. CURATORS bij het Departement der *Onbeheerde Boedels*, door den Vendumeester M. A. KEIJSER, publiek doen verkoopen:

Het *HUIS* en *ERF*, op den hoek van de *Heeren-* en *Oranjestraten*, Nieuwe Wijk La. A. No. 110 en Oude Wijk La. A. No. 80; aankomende den Boedel R. GOLLENSTEDE.

Paramaribo, den 31 Januarij 1843.

M. N. ARLAUD,
2de Commies.

(3980) Op den 7 Februarij e. k., 's namiddags 4 uur, zal door- en ten huize van den Vendumeester M. A. KEIJSER, publiek worden verkocht:

Het reeds vroeger geadverteerde *HUIS* en *ERF*, aan de *Keizerstraat* La. A. No. 244; aankomende Mejufvrouw T. L. NEPVEU.

De conditien zullen *drie* dagen voor den verkoopdag ter inzage, ten huize van den Vendumeester voornoemd liggen.

H. R. GUMMELS qq.

(3979) Wordt bij inschrijving te Koop aangeboden van Plantaadje *Twijfelachtig*:

p. m. 7 à 8 mille ℔ heele en } *KOFFIJ*,
» » 2 » » gebrokene }

liggende op bovengenoemde Plantaadje.

De inschrijvings-billetten zullen aangenomen worden, ten Kantore van den eerst ondergeteekende, tot Maandag den 6den Februarij e. k., des morgens om 9 ure, alwaar dezelve alsdan zullen worden geopend; liggende de monsters der Koffij aldaar ter bezigtiging.

De Kooper zal gehouden zijn, de Koffij voor eigene rekening en risico af te halen, en voor elke ledige Zak te restitueren *f* 1-20.

Paramaribo, den 31 Januarij 1843.

H. A. TIBION qq.
J. FROUIN qq.

J. W. KEMPFF Wz.

is verhuisd, woont thans in de *Watermolenstraat*, naast den WelEdelen Heer C. REIJNS, biedt zijne nog voorradige *GOEDEREN*, voor *civile* prijzen te koop aan, als:

Boter, Genever, Roodewijn in kisten en oxhoofden; Zoutvleesch, Rook- en Pekelspek, beste Worst en Saucijsjes, eerste qualiteit compositie KAARSEN; diverse MANUFACTUUR en andere GOEDEREN meer. (3952)

MAATSCHAPPIJ:
Tot Nut van 't Algemeen.

Departement *Paramaribo*.

☞ ALGEMEENE VERGADERING op Maandag den 6den Februarij 1843, in de Zaal boven 's Lands Waag, des avonds ten 7½ ure.

Ballotage: de Heer P. H. SLUIJTER.

Voorlezing: (ten 8 ure) het Lid Mr. H. C. FOCKE.

NB. De Voorlezingen kunnen ook door DAMES worden bijgewoond, mits komende onder het geleide van een LID.

Scheepstijdingen.

UITGEKLAARD.

Den 28sten dezer, het Schip Henriette, Kapt. J. C. Willems, naar het Neder-distrikt Nickerie.

Mengelingen.

VEROVERING VAN CANDIA DOOR DE TURKEN.

In eenen tijd, waarin het lot der opstandelingen op Candia tegen eene vreemde tierannieke overheersching meer en meer belangstelling begint te wekken, zal het voorzeker niet ongepast schijnen, indien wij de wijze, waarop het eiland aan de Turksche dwingelandij werd onderworpen, eenigzins algemeener trachten te doen kennen.

Candia was vroeger een der Romeinsche wingewesten. Bij de splitsing van

het Romeinsche rijk in 400, kwam het aan de Oostersche of Grieksche monarchie. Het bleef een eigendom van de Keizers van Konstantinopel tot in 1202, toen het door den Keizer Bodewijn van Vlaanderen, aan de Venetianen werd afgestaan, ter belooning van de diensten bij de verovering der Grieksche hoofdstad aan de Franken bewezen.

Venetie had dit schoone, en voor deszelfs koophandel zoo wel gelegen eiland omtrent vijf en een halve eeuw bezeten, toen de Turken hetzelve plotseling, te midden van den vrede, in 1645, met eene vloot van 400 zielen, onder den opperbevelhebber Kussein kwamen aanvallen. Reeds sedert eenen geruimen tijd hadden zij zich in stilte gewapend, voorgevende, dat zij het op Maltha gemunt hadden, ten einde de beleedigingen, hun door de Malthezer ridders aangedaan, te wreken. De Venetianen hadden, door de berigten van hunnen gezant wel eenige achterdocht opgevat, en waren daarom begonnen zich in stilte te versterken, maar de groot Visier bezwoer hen met de duurste eden, dat Candia niets van zijne ondernemingen te duchten had. De Turksche vloot; die met 50,000 soldaten en 30,000 mineurs, zoetelaars enz. bemand was, zeilde ook werkelijk Candia voorbij, doch toen de bevreesde eilanders reeds adem begonnen te scheppen, keerde zij plotseling om, en stevende regt op het eiland aan. De schrik der bewoners laat zich niet beschrijven, Candia was toen in eenen bloeijenden staat. De oogst stond bijna rijp op het veld, en de dorpen waren vol volks; maar binnen weinige uren was het graan afgemaaid en binnen de talrijke steden gebragt, de dorpelingen hadden zich in de vestingen verborgen, en de gedaante van het eiland was als door eenen tooverslag veranderd. Cornaro, de bevelhebber des eilands, was door de verschrikkelijke tijding als door den donder getroffen, en kon zich tegen de landing des vijands niet verzetten.

De eerste stad, waarop de Turken het gemunt hadden was Canea, na Candia de voornaamste van het eiland. De Venetianen stelden alles in het werk om de benaauwde stad bij te springen, doch te vergeefs riepen zij de hulp der Europeesche Christenheid in. Ondertusschen verdedigden zich de belegerden met de grootste dapperheid. Al wat slechts de wapenen konde dragen, vrouwen, kinderen en geestelijken, vertoonden zich op de wallen, om de woedende aanvallen der Turken af te slaan of waren bezig in de mijnen, om de vijanden in hunne eigene mijnen te bestoken, en hen door middel van buskruid in de lucht te doen vliegen. Doch hun klein aantal was niet in staat aan de groote overmagt op den duur weerstand te bieden. Na eene roemrijke verdediging van 50 dagen, waarin de bezetting met de inwoners van Canea wonderen van dapperheid had gedaan, waarin zij pal had gestaan tegen de gansche, tot één punt, vereenigde magt der Turken, verzochten de overgeblevenen te kapituleren, daar zij thans niet meer op de te lang uitgestelde hulp konden rekenen. De bezetting was tot op 500 man versmolten, en deze geringe magt moest zich verdeelen over eenen wal van omtrent anderhalve mijl, waarin reeds 3 bressen geschoten waren, en die daarenboven van alle kanten ondermijd was. Het gelukte den dapperen roemvolle voorwaarden te bedingen; zij verlieten met volle krijgseer de platgeschotene vesting, en moesten de ongelukkige inwoners aan de wreedheid en ontrouw der Turken overlaten.

Schandelijk gedroeg de opperbevelhebber der laatste zich dan ook tegen de weerloozen. Hij schond het heilig bezworene verdrag, en oefende de ongehoordste wreedheden en barbaardsche dwingelandij. Het verjoeg alle geordende en ongeordende geestelijken, veranderde de twee voornaamste kerken in moskeën, en de overige, benevens de kloosters, in stallen en kazernen. Hij zond vele jonge lieden van beide kunnen, als slaven naar Konstantinopel en deed kort daarop, onder eene valsche beschuldiging van verraad, een groot aantal der voornaamste inwoners aan het kruis nagelen en spitsen, zoodat, na de verbanning van een nog grooter aantal van burgers, de stad genoegzaam onbevolkt overbleef.

Candia, de hoofdstad was eene der sterkste vestingen der aarde. Kussein had deze nog slechts te bemagtigen om meester van geheel het eiland te worden en hij wilde dan ook al het mogelijke doen, om de vesting in handen te krijgen. De belegering derzelve is eene der langdurigste, hevigste en kostbaarste geweest, waarvan de geschiedenis gewaagt. Reeds in 1647 trokken de Turken voor de stad, en begonnen haar dadelijk vreesselijk te beschieten en te ondermijnen, doch de bezetting weerde al de aanvallen kloekmoedig af, en deed zeer vele Turken door haar grof geschut en hare onophoudelijke uitvallen sneuvelen. Middelerwijl kruiste de Venetiaansche zeemagt voor het eiland, en sneed den Turken allen toevoer af. Gedurende meer dan twintig jaren, hield zij de vijanden tegen en belettede zij hen, zich van krijgsbehoeft tot voortzetting van het beleg te voorzien; zij leverde talrijke en bloedige gevechten, met de vijandelijke scheepsmagt, en bestookte de kusten en eilanden, waar zij grooten buit maakte en der Porte herhaalde nederlagen en onnoemelijke schade toebragt.

Doch de Venetiaansche republiek kon alleen aan de overmagt het hoofd niet bieden en de Christen vorsten in Europa weigerden genoogzaam allen onderstand. Zij kon dan ook niet beletten dat in 1666 de Groot-Visier zelf naar Candia overstak, om het beleg krachtdadiger dan ooit door te zetten.

Men staat verbaast bij het lezen van de ongehoorde pogingen die zoo wel belegeraars als belegerden bewerkstelligden, die een om slechts een' voet gronds te winnen en de ander om elken korrel zands te verdedigen. Morosini, de admiraal der vloot, die zich in Candia geworpen had, moedigde allen door zijn voorbeeld aan, en was onuitputtelijk in het bedenken van verdedigingsmiddelen. Doch dit alles kon niet helpen. De bezetting verminderde dagelijks bij het doen van vernieuwde uitvallen; de muren waren overal gebroken; de stad was geheel ondermijnd; er was in de stad aan alles gebrek, alle hulpbronnen waren uitgeput; — eindelijk 2 jaren 4 maanden nadat de Visier voor de stad was verschenen, werd de moordende strijd besloten door een verdrag, waarbij Candia bijna geheel aan de Turken verviel. De Turken hadden in dien tijd 108 000 man voor de vesting verloren, en 30,000 Christenen waren bij de verdediging gesneuveld. De inwoners, op 4000 verminderd smeekten Morosini hem te mogen volgen en hen aan de tirannij te onttrekken. Hij verstrooste hen, deed levensmiddelen onder hen uitdeelen, en verleende hun verscheidene voorregten welke de raad van Venetie naderhand bekrachtigde, door hun in Istrie woningen en grond-eigendommen te schenken. Er bleven in de niet meer overig, dan twee Grieksche priesters, drie Joden, eene Vrouw, en een Vaandrig met tien à twaalf Soldaten.

ALLERLEI.

Twee arme lieden, sedert langen tijd getrouwd, woonden te Meslin-Levêque, in een duister kamertje en leefden van aalmoezen. Kort voor kermis zeide Maria tot haren man: »Maximiliaan, het is veertig jaren dat wij getrouwd zijn." — Het is waar, antwoordde de ouderling, wij lijden al vele jaren genoeg Indien de dood ons kwam halen, het zou geen ongeluk zijn." De wensch van den ouden werd verhoord. Op Kersdag voelden de beide echtelingen zich buitengewoon flaauw, en deden den pastoor halen. Nadat de herder hun de H. Sacramenten der stervenden had toegediend, stierven zij beide zonder dat de pastoor kon zeggen wie eerst was overleden.

In de omstreken van Marseille heeft het volgende zonderlinge voorval plaats gehad: Onder de nalatenschap van eene onlangs gestorvene dame, bevond zich eene oude secretaire, die op een erfhuis gekocht was. De zaakwaarnemer van de dame had haar meermalen aangeraden, een zeker plaatje, dat hij aan het meubelstuk had opgemerkt, te laten wegnemen, om te zien of er niets onder zat, maar de dame had zijnen raad altijd in den wind geslagen. Na haren dood werd alles verkocht, maar de zaakwaarnemer zijne opmerking aan haren erfgenaam hebbende medegedeeld, brak deze, alvorens zich van de secretaire te ontdoen het bewuste plaatje af, en vond er vijftig duizend francs aan louis d'or in verborgen. Een buurman, aan wien men het meubelstuk had aangeboden had het uit hoofde van zijne oudheid geweigerd.

Zie hier het verslag van eene jagt partij door een gezelschap van aanzienlijke personaadjes in het bosch van Mary bij Versailles gehouden: De heer Montalivet heeft 2 reebokken, 12 hazen en 16 konijnen gedood, te zamen 30 stuks. — De heer Rothschild 1 reebok, 8 hazen, 8 konijnen, 2 fezanten en 1 patrijs, te zamen 20 stuks. — De heer Brosson 16 hazen, 7 konijnen, 1 fezant en 1 patrijs, te zamen 25 stuks. — De heer Germionij 2 reebokken, 16 hazen, 23 konijnen, 3 fezanten en 1 watersnip, te zamen 45 stuks. Er zijn dus in het geheel gedood 162 stuks wild, waaronder 7 reebokken, 63 hazen, 78 konijnen, 7 fezanten, 3 patrijzen en 1 watersnip. Nog zijn door den heer Duchatel gedood 3 nachtuilen, welke niet op de lijst vermeld stonden.

Onlangs verzocht een jong mensch aan den Geestelijke te Stamford, in Engeland, dat hij zijn huwelijk met zijne Grootmoeder wilde inzegenen. Zijn Grootvader, die eenigen tijd geleden, was overleden in den ouderdom van 76 jaren, had eenigen tijd voor zijnen dood een meisje van 16 jaren gehuwd. Deze nu, 20 jaren oud, wilde met haren aangehuwden Kleinzoon, die van hare jaren was, trouwen. De Geestelijke heeft bedenking gemaakt en de zaak aan hooger uitspraak onderworpen.

Schepen in Lading.

NAAR AMSTERDAM.

Het Schip de Koophandel, Kapt. F. Popken. — Adres bij Leijsner en Scheffer. —— Sluit medio Februarij.

Het Nederlandsch Kofschip Frieslands Gouverneur van Sytsema, Kapt. H. F. Zeijlstra. — Adres bij Leijsner en Scheffer. —— Sluit 2 Februarij e. k.

Het gekoperd Brikschip Phoenix, Kapt. J. J. Gorter. — Adres bij J. Gisius. — Sluit medio Febr.

Het gezinkt Galjootschip de Drie Broeders, Kapt. H. J. Hubert. —— Adres bij J. Gisius.

Het gekoperd tweedeks Barkschip de Eensgezindheid, Kapt. C. Meijer. —— Adres bij Gebroeders Reijns.

Het gekoperd tweedeks Barkschip Harmonie, Kapt. C. A. Schönbeck. — Adres bij J. F. Favereij. Sluit 7 Februarij e. k.

Het gekoperd tweedeks Barkschip Julia, Kapt. J. Hilbrands. — Adres bij Josua Lyon.

GEDRUKT BIJ GEZUSTERS SERRIES.